

**Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et
Exercitiis Accommodatæ Libri IV**

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Caput V. De Prædestinatione Salvandorvm Et Reprobatione
Damnandorvm.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

center fieri, fundaturque in necessitate creaturarum, ut aliter esse non possiat, nisi quatenus apte sunt manifestare Sapientiam & Bonitatem Dei, ut declaratum est.

470. Confirmatur responsio ex D. Thoma 2. contra Gentes c. 30. n. 4. Scendum est, inquit, quod si rerum creatarum universitas consideretur, prout sunt a primo principio, inveniuntur dependere ex voluntate non ex necessitate principi, nisi necessitate sup-

positionis: si vero comparentur ad principia proxima, invenientur necessitatem habere absolutam; nihil enim prohibet, aliqua principia non ex necessitate produci, quibus tamen possit de necessitate sequitur talis effectus. Similiter autem quod tales rerum natura a Deo producerentur, voluntarium fuit, quod autem ei statutus aliquid proveniat vel existat, absolutam necessitatem habet.

C A P V T V.

DE PRÆDESTINATIONE SALVANDORVM, ET REPROBATIONE DAMNANDORVM.

CONTROVERSIA I.

An salvâ Libertate nostrorum actuum possint à Deo ijdem Actus prædefiniri.

471. Status questionis est, an Deus possit circa nostros Actus Liberos Bonos elicere tale Decretum; Quia video (per Scientiam Medium) quod si Petrus haberet auxilium A. quo illuminaretur ad actum Charitatis, eliceret actum Charitatis, ideo ad hunc actum obtinendum decerno Petro pro tali instanti auxilium A. hoc decretum vocatus Prædefinitio, & esset causa actus primi proximi, & mediante hoc esset etiam causa ipsius actus secundi, & ex suo modo tendendi esset essentialiter connexum cum tali actu futuro pro tali instanti. Ratio dubitandi est, quia tali decreto videri posset ledi humana libertas, ad hanc enim spectare videtur, ut omnia quæ præcedunt ut causa, sint indifferentia ad actus oppositos, & cum vtrouis conjungibilia.

472. Prima Sententia negat has Prædefinitiones esse possibles. Ita senferunt quidem innominati Theologi apud Suarez. Opusculo 1. lib. c. 16. n. 3. Eadem Sententia tribuitur Vasquezio ab Arriaga disp. 8. de Animâ s. 3. quia eam docuisset hic disp. 99. c. 4. sed immerito, prout etiam observavit Fallosus hic a. 4. dubit. 4. Vasquez enim solum negat illas Prædefinitiones, quæ sint independentes à Scientia Media, & in re ipsa essent physica Prædeterminatio, lœdens libertatem; verba Vasquez sunt hæc. n. 25. *Quod spectat ad Prædefinitionem Dei non prævisâ prædeterminatione nostrâ etiam sub conditione, jam satis explosta est, ex ea enim sequi videtur necessitas non tantum sequens aut concomitans, sed precedens, quâ quidem nostram libertatem omnino lœdi satis superque ostensum est.* Prædefinitiones acriter impugnat Valentinus Heritze disp. 23. c. 6. 14.

473. Secunda & vera Sententia affirmat omnes nostros bonos actus à Deo sic prædefiniri.

Probatur imprimis Authoritæ S. Augustini, libro de Prædestinatione. S. S. c. 10. *Fidei*, inquit, *Charitatis opera, quæ per Dei gratiam fuerint prædestinata, recte prædefinita dicuntur. Authoritate Apostoli: Creati in operibus bonis quæ preparavit Deus.*

Consentit Augustino D. Thomas in eundem locum S. Pauli. *Nihil enim*, inquit, *aliud est Prædestinationis, quam præparatio beneficiorum Dei, int̄ quæ beneficia computantur. Et ipsa opera nostra. Dicitur autem Deus nobis aliqua præparare, in quantum disponit se daturum nobis.*

474. Accedit Fulgentius lib. 1. ad Monim. in eundem locum S. Pauli: *Sicut*, inquit, *Salomon dicit, quia præparatus voluntas à Domino, sic etiam bona opera nostra Paulus à Domino afferit præparata, hoc est in prædestinatione disposita. Et sicut ergo præparata est per prædestinationem voluntas à Domino quæ bonum velim, sic etiam opera bona præparavit Deus, ut in illis ambulemus.*

475. Declaratur nunc Conclusio in exemplo. Posset mihi Deus revelare, quid si esset petiturus eleemosynam à Petro, esset mihi eam daturus ex amore Dei: quâ revelatione habita possem ego ex intentione promovendi occasionaliiter meritum Petri, petere ab eodem eleemosynam: quo casu nemo diceret, quid mea petitio tolleret Petro libertatem dandi eleemosynam, & tamen mea petitio procederet ex intentione & cognitione infallibiliter connexis cùm datione eleemosynæ quatenus nimurum penderent à divinâ revelatione: ergo nec prædefinitio divina tollit libertatem actuum prædefinitorum.

476. Ratio

476. Ratio à priori est: quia ad Libertatem actus solum requiritur, ut ea quæ se tenent ex parte actus primi proximi, & quæ sunt inimicæ, sive indifferentia ad actus oppositos: atque Prædefinitionis divina nihil variat actum proximum qui substat Scientiæ Mediae, quicquid ita videtur à Scientia Mediae conjugendus cum consensu, ut simul à Scientia simplicis intelligentia videatur conjugibilis cum actu opposito, seu cum dissensu: ergo Prædefinitionis nihil præjudicat libertati.

477. Ratio vltior est, quia sicut ipsa Scientia Media, ita etiam Prædefinitionis actus per hoc determinatum auxilium est simpliciter impossibilis à libertate creata, quæ posset facere, ut datur Scientia Media opposita, & sic effet impossibilis Deo prædefinitionis actus: id autem quod est impossibile ab arbitrio, non lèdit libertatem, quantumvis tempore præcedat, & sit essentialiter connexum cum consensu, quia non reddit (in sensu diviso) impossibilem actum oppositum.

478. Obiectio principalis est hæc: Prædeterminatio physica Thomistæ ideo lèdit libertatem, quia præcedit actum, & habet infallibilem connexionem cum actu tanquam suo effetu: sic enim excludit potestatem ad actum contrarium: atque Prædefinitionis etiam effet prior ipso actu, & effet cauſa ipsius saltē mediata & remota: haberetque infallibilem connexionem cum actu secuturo: ergo non minus lèdit libertatem.

479. Hoc tamen argumento non debuisset vni P. Valentinus Herize, præcipuus adversarius Prædefinitionis. Nam disp. 23. c. 13. & 14. pro certo supponit, Deum conferre salvandis efficacia auxilia ex speciali benevolentia, quod explicat hoc modo. Supposita Scientiæ Media de consensu sub conditione futuro, ait, Deum habere speciali complacentiam inefficacem (hoc est, quia non necessariò infert collationem illius auxilij) de illa congruitate auxilij jam cognita; deinde Deum velle dare efficaciter illud auxilium per voluntatem complacentem simul inefficaciter in auxilij congruitatem, adeoque hanc voluntatem esse quidem efficacem respectu auxilij prout abstrahit à congruitate, non tamen esse efficacem amorem respectu ipsius congruitatis, sed tantum inefficacem. Vltius n. 170. docet, hanc voluntatem esse indifferibiliter terminatam ad entitatem auxilij & ejus congruitatem, & hunc indifferibilem respectum ad utrumque, esse omnino illerendum, nec sine illo posse defendi aut intelligi specialem benevolentiam Dei erga prædefinitionis.

480. In hac Dei voluntate retorquemus in adversarium totum illius argumentum: est enim hac Dei voluntas ex se talis, ut cum illa non possit conjungi dissensu, est infallibiliter connexa cum consensu futuro, non minus quam prædefinitionis: deinde est etiam cauſa remota ipsius consensu, quia cauſat ipsam entitatem auxilij:

ergo nihil est difficultatis in prædefinitionibus, quod in hac Dei voluntate non habeat locum.

481. Prævidit auctor hanc retorsionem, & n. 192. conatur dare disparitatem, dicens, Voluntatem illam Dei habere quidem necessariam connexionem cum nostro consensu, non tamen quatenus est cauſa, sed quatenus supponit Scientiam Medium de consensu futuro. Verum hac ratione non declinat adversarius retorsionem, & doctrinæ consequentiam non tenet. Dividit enim in Voluntate Dei duos respectus, docerque, hanc ipsam Voluntatem conferendi hoc auxilium secundum physicam entitatem auxilij, fore Voluntatem auxilij incongrui, si non præcessisset Scientia media de congruitate hujus auxilij: quæ doctrina est contraria illi, quam tradiderat n. 170. nempe esse unum indivisibilem respectum ad utrumque.

482. Deinde ex hac response sequitur, Deum non dare auxilium congruum ex speciali benevolentia, quæ sit adæquata ipsa Voluntas dandi auxilium, sed in hac benevolentia includi ipsam Scientiam Medium: Quapropter complexum ex voluntate & Scientia Media est quid antecedens ad actum liberum, & cauſa infallibiliter connexa cum eodem, & sic redit retorsio argumenti, ut jam pridem adverterunt Arrubal, Lugo, Arriaga.

483. Placet h̄c obiter advertere, doctrinam hanc P. Herize quatenus decretum benevolentiae vult esse complexum ex voluntate indifferente ad consensum & dissensum, & ex Scientia Media, placuisse etiam P. Arriaga d: 37. n. 17. & quod magis miror, P. Antonio Perez d: 4. de Providentia Dei c. 2. qui inde inferit, decretum Prædefinitionis non dirigi à Scientia Media, nec hanc habere ad decretum Dei ullam prioritatem à quo. Ad hæc afferenda adducet est hic auctor, quod non videbat alium modum defendendi indifferentiæ illius decreti divini ad actus oppositos: existimans hujusmodi indifferens decretum esse admittendum, quod nos suprà examinavimus, & diximus vel nullum hujusmodi indifferens decretum dati, vel illud esse conditionatum, & præcedere Scientiam Medium.

484. Eandem sententiam P. Herize aliquando fecutus est Cardinalis Pallavicinus *Libello de Gratia* à n. 41. Verum, ut ab alijs intellexi, ab ea deinde recessit, & meritò; nam ut ex seclarum est, effectus benevolentia non est, nisi dicat: *volo dare hoc auxilium, quia video esse congruum*, nec potest intelligi sine formalissimo respectu tum ad ipsam congruitatem, tum ad Scientiam Medium, proponentem illam congruitatem ut eligibilem in bonum illius cui datur.

485. Præterea illa sententia P. Herize est contra mentem D. Thomæ q. 6. de Veritate a: 3. in C. Non, inquit, potest dici, quod Prædefinitionis supra certitudinem Providentiae nihil aliud addas nisi certitudinem Præscientiae, ut si dicatur, quod Deus

ordines prædestinatum ad salutem, sicut & quilibet alium; sed hoc de prædestinato sit, quod non deficit à salute: sic enim dicendo non diceretur prædestinatus differre à non prædestinato ex parte ordinis, &c. legantur priora & posteriora ejusdem verba, & factis constabit, S. Thomam ponere prædestinacionem in decreto habente intrinsecum ordinem ad salutem salvandorum.

486. Ad objectionem respondeo directè negando paritatem inter Prædefinitionem actus, & Prædeterminationem physicam: hæc enim, prout assurit a suis authoribus, teneret se ex parte actus primi proximi, & in nullo statu præsupponeret actum futurum, essetque omnino inimpedibilis à voluntate prædeterminata, & ideo, si daretur, laederet libertatem, quia non relinquenter potentiam proximam indifferentem ad actus oppositos. At verò Prædefinitionis est causa remota, præsupponens Scientiam Medium, adeoque sicut hæc, ita etiam Prædefinitionis actus boni, per auxilium hoc determinatum, est impedibilis ab arbitrio creato; & sic relinquit indifferentiam ad oppositum, ut suprà declaratum est.

487. Objec. 2. Positâ prædefinitione, non possum non consentire: sed ista suppositio est antecedens: ergo necessitas consentiendi est antecedens: sed hoc tollit libertatem: ergo. q. Negando minorem; est enim suppositio & necessitas consequens, cum habeat suam infallibilem connexionem dependenter ab ipso consensu sub conditione futuro, sine quâ hypothesi non haberet infallibilem connexionem.

488. Objec. 3. S. Damascenum, qui libro. 3. Orthodoxa fidei c: 30. sic habet. *Illud scire interest, DEVVM omnia quidem præscire, sed non omnia præfiri; præscit enim etiam ea que in nostra potestate atque arbitrio sita sunt, at non item ea præfinit.* q. Ex contextu apparere, quod nomine Prædefinitionis, intelligat Prædeterminationem physicam, qui Terminii Scholastici tunc temporis non erant in usu. Contextus, inquam, hoc ostendit. *Nec enim, inquit, virtutum admitti vult DEVVS, nec rursum virtuti vim afferit.* Ceterum ibidem paulò post satis clare admittit prædefinitionem quoad rem ipsam, dum ait, *DEVm juxta suam Præscientiam omnia in bonitate ac justitia sua prius decrevisse.*

489. Objec. 4. Si DEVs posset prædefinire actus bonos, posset etiam prædefinire actus malos, vel saltem actus bonos qui præsupponunt actus malos, ut pœnitentiam Davidis &c. Consequens est absurdum, quia sic DEVs diceretur intendere peccatum, & per consequens esse Author illius. q. Multos esse qui absolute admittant, posse DEVm prædefinire pœnitentiam ne cum viso peccato, ut Molina, Granadus, Ruiz, Arriaga, Esparza. Alij cum Suarez & Vasquez negant: inter quos tamen Authores quoad rem ipsam non potest esse differentia, sed solum in modo loquendi. Convenient enim inter se,

quod decretum permisivum peccati ex amore pœnitentia securitatem, non sit villo modo electio positiva peccati, nec etiam sit electio Auxilij ineffacis quâ talis, quasi DEVs diceret. *Volo fieri pœnitentiam, quam ut obtineam, procurabo peccatum, dando gratiam A. quia video illam fore incongruam.* Hujusmodi decretum modisque tendendi admitti non debet; argueret enim, *Deo magis placere eventum peccati, quam oppositum.* Econtrario admittunt idem, decretum permisivum peccati aliquo modo ferri in pœnitentiam ut in fine, quia procedit ex Scientia Media illius ut securitatem, & ideo DEVs permitit peccatum, quia videt se inde posse elicere aliud magnum bonum, nempe pœnitentiam, vel vindictam, &c. si ergo habet hanc tendentiam vocare Prædefinitionem, erit quæstio de vocabulo. Mihi placet modus loquendi Card. de Lugo, vocantis eam Prædefinitionem virtualem.

490. Difficultas est in declarando, quomodo hujusmodi permisio non argueret etiam desiderium seu amorem peccati, utpote modis necessarij ad bonum illud obtinendum, ex cuius complacentia permittitur malum peccati.

Distinguendum est inter motivum directum & indirectum. Directum est, quod ita intenditur efficaciter, ut simpliciter & absolute hæc & nunc gratius sit illud bonum obtineri, quam non obtineri; & in hoc sensu negandum est, bonum pœnitentia vel vindicta posse esse motivum antecedenter ad peccatum commissum: cum enī peccatum sit prohibitum, gratius est Deo, non ponit peccatum, & sic etiam impediri pœnitentiam, quā ponit peccatum & pœnitentiam. Motivum indirectum est, quod se habet tanquam motivum removens prohibens, hoc est, quod in estimatione sui facit, ut malum quod permititur, non adeo curetur, eo quod tali bono securuero compensetur, quamvis simpliciter gratius esset, si malum quod permititur, non ponetur. Postquam ergo DEVs per scientiam medianam videt, quod si Petrum constitueret in talibus circumstantijs, peccaret, postquam verò peccatum, & haberet auxilium A. ageret pœnitentiam, & deinceps cautor ac humilior esset, tunc placet Deo illud bonum pœnitentia, & cauta, & removet quasi, seu reprimit vim peccati, quam habet aliquin ad absterendum ne Deus illud permitat, & sic ponitur permisio peccati, quamvis DEVs simpliciter mallet non ponit peccatum. Finis ergo modisque tendendi hujus actus non reætè exprimeretur his verbis: *Placet fieri peccatum, ut obtineatur bonum pœnitentia;* sed sic exprimendus est. *Non obstante peccato ponam Petrum in his circumstantijs, quia sequetur pœnitentia.*

CON-

CONTROVERSIA II.

An Prædestinatione Sanctorum facta sit
ante prævisa merita.

§. I.

Referuntur sententiae.

491. *H*ec fuit ante hac celeberrima quæstio, vix in re ipsa maneat dissensio inter Recentiores. Triplex omnino generatim est sententia: Prima docet, aliquos eximiū sanctos fuisse prædestinatis ante prævisa merita, reliquos vero post prævisa merita. Ita Catharinus, cui catenus accedit Leffius, quatenus Beatam Virginem Dei Matrem solum excipit, & Herize, qui insuper excipit Apostolos.

492. Secunda sententia docet, simpliciter & sine exceptione omnes esse prædestinatos ad gloriam post prævisa merita. Sub ipsis terminis Prædestinationem asserunt Vasquez, Beccanis, Prepositus, Hakerus, Monzaus, Gamaeus, Cornelius à Lapide, Derkennius, Componus, & vniuersum (quantum scio) omnes Belge.

493. Tertia sententia absolutè docet, omnes esse prædestinatos ante prævisa merita. Sub histerminis est sententia hæc admodum communis. Ceterum Authores hujus tertie sententie sunt iterum inter se divisi. Suarez & cum eo plures, ponunt Prædestinationis Decretum proflus abolutum, hoc est, sine vlla alligatione ad certa Media, sed vagum, & adhuc præscindens à Medijs, quæ Deus in primo signo dicat: *Volo Petrum salvare, adeo ut vi hujus decreti Deus fuerit necessarius* pro signo posteriore ad procuranda Petro media efficacia; ac proinde si ea quæ defacto accepit, Petrus fuisse prævisus respuere, debuisset Deus eligere alia & alia. Et hic est ille scopus, ob quem hac sententia plurimis, & mihi quidem semper, vifa est incredibilis, ob rationes infra deducendas.

494. Ideo Recentiores jam communiter ita defendunt Prædestinationem ante prævisa merita, vt (loquendo de Prædestinatione ordinaria) dicant eam factam esse cum alligatione ad certa media, quæ si non fuisse prævisa fore congrua, et nihilominus dederit; & per consequens ille qui defacto prædestinatus est, si non fuisse per sententiam medianam prævisus benè vslurus his medijs, fuisse reprobus, & econtra, qui defacto reprobus est, si fuisse prævisus benè vslurus his medijs, et nihilominus accepisset, & per illa prædestinationis fuisse.

Vnde te attentiū inspectā, hi authores vix differunt in re ipsa à secunda sententia, vt etiam agnoscat Derkennius: Nam Vasquez cum suis, vito fatur, neminem salvari sine speciali beneficentia ordiante hominem ad salutem ante o-

mnia merita visa, & hoc sensu omnes prædestinari virtualiter ante prævisa merita, sed cum alligatione ad media determinata, vt modo declaratum est.

495. Ex suprà disputatis de Vnico Decreto Intentionis & Executionis, & virtuali Indistinctione decreti à Visione meritorum, nobis dicendum est, realiter loquendo nec ante, nec post merita visa factam esse prædestinationem, sed per decreta ipsissimum prædefiniens merita omnes prædestinatos esse, ita vt per illud ipsu[m] decretum, & in illo ipso videantur existere merita, & gloria intenta. Quia vero jam sèpius diximus, nostro concipiendi modo posse signa multiplicari, pro multiplicatione actuum humanorum: & quia in homine voluntas efficax rei præcedit cognitionem existentiae rei, (nam volitus est causa rei existentis, & res existens est causa cognitionis) hinc fit, quod in Deo etiam concipiamus cum aliqua prioritate decretum prædefiniens & prædestinans ante cognitionem existentiae meritorum & merita concipiamus prius existita, quam à Deo cognoscantur. Propter hunc concipiendi modum vocamus Prædestinationem ante prævisa merita, & hoc sensu deinceps semper loquemur.

§. II.

An sit in Deo Intentio & Decretum finis, nempe Glorie, præscindens à determinatis medijs.

496. Affirmat Suarez, afferens in posteriore pri-
mum signo Deum per aliud decretum eli-
gere determinata media. Consentit Arriaga. *disp.*
36. s. 7. præserim n. 76.

497. DICO, repugnare, quod Deus intendat aliquem finem præscindendo à determinatis medijs. Ita Herize, & ex professo Granaeus *tr. 5. disp. 8. n. 7. & 8.* Probatur. Quando in agente libero adest omnis scientia, quæ potest in consultationem adhiberi circa electionem mediiorum, nec adest ullum periculum errandi, aut incurriendi aliud incommodum, tunc nemo prudens decernit finem determinatè, media vero indeterminate, ita vt suspendat determinationem mediiorum, & primum postea determinet media: ad quid enim quælo hæc suspensio conducere posset, quando nec potest supervenire nova confidatio aut scientia, nec est periculum errandi? non enim alia prudens causa esse potest suspensio determinationem mediiorum, nisi quia adhuc circa media aliqua deliberatio instituenda est & aliquid examinandum quod necdum satis perspicitur prout etiam supra dictum est, cap. 4. Contr: 2. §. 1. Atqui in Deo, ante primum decretum, jam adest omnis scientia quæ potest servire ad determinationem mediiorum, nec est periculum vlli erroris aut incommodi incurriendi ex aliqua præcipitania aut inconsiderantia: ergo non est possi-

est possibilis in Deo hujusmodi Intentio finis, ut præscindat à determinatione mediorum, & horum determinatio in posteriore signo ponatur.

498. Objicit Arriaga & dicit, Deum de facto habuisse decretum disjunctivum, quando præcepit, ut offeretur vel pars Turturum, vel duo pulli columbarum. q. instantiam hanc non esse ad rem præsentem. vtique potest Deus plura disjunctivæ præcipere, ita ut determinatio relinquatur alterius arbitrio: nostra autem quæstio est de determinatione facienda immediate post ab ipso Deo. Alia objectio solvetur infra §. 6.

§. III.

Specialis benevolentia DEI ante omnia merita erga omnes prædestinatos afferitur.

499. **H**anc specialem benevolentiam negâsse dicitur Leonardus Lessius de Prædestinatus: Angel: & hominum s. 2. & 5. quatenus docuerat, Deum in prædestinanda gratia pro electis, non seligere gratias congruas ab incongruis, sed generatim tam electis quam reprobis destinare gratiam sufficientem, quam si quis sua cooperatione reddat congruam, habita perseverantia usque in finem, hoc ipso erit electus. Ego existimio, mentem P. Lessij aliam fuisse, quam verba præferunt, & communiter intelliguntur; & videtur mihi solum voluisse contra Suarezum negare illam extraordinariam specialem Benevolentiam, quam Deus ita ferretur in prædestinatos, ut si hac auxilia respuerent, alia & alia eligeret, qualem Benevolentiam erga reprobos utique non haberet, alioquin omnes salvarentur: ceterum in alio sensu non credo Lessium negâste specialem Benevolentiam, quatenus prædestinatio dat hæc auxilia, qua videt fore congrua, quamvis iisdem alligaverit salutem eorum. Colligo hoc imprimis ex eo, quod pro se citet Vasquezum & Molinum, qui tam specialem Benevolentiam admiserunt. Clarius idem Lessius suam mentem aperuit lib. 14. de perfectionibus divinis cap. 2. n. 53. Verum, inquit, quia Deus per Scientiam conditionatam sciebat, per quam gratiam quisque esset perseveratus, & per quam non perseveratus, quisque NB. singularis beneficij loco ducere debet, si eam gratiam a Domino accipiat, per quam sciebat per perseveratus: cum Deus aliam illi dare posset, per quam noverat non perseveraturum. Idem dicendum de conversione & alijs bonis operibus. Vnde NB. hanc gratiam semper petere debemus. Hæc P. Lessius, quæ adeo sunt consona explicationi modernæ Theologorum, ut eorum ore locutus videri posset. Itaque sicut Molina & Vasquez, ita Lessius nunquam videtur negare voluisse specialem Benevolentiam paullò post explicandam, sed illam Suarezum, quæ nimirum non alligaretur salus prædestinatiorum Medijs ordinarijs: quod quidem in Molina & Vasquez etiam observavit P. Arrubal. disp. 73. c. 2. n. 8. & seqq. Videatur ipse Vasquez disp. 98. c. 3. & 6. n. 38. & 39.

500. Dicendum est; Deum omnes prædestinare ante prævisa merita, prædefiniendo Actus illorum, eosque ordinando ad gloriam et speciali Benevolentia, propter specialem scilicet congruitatem auxiliorum, qualem non habent auxilia quæ dantur reprobis, non quidem ex intrisco defectu auxiliorum, sed ex defectu consensu sub conditione non prævisi futuri.

501. Probatur 1. Ex Concilio Tridentino, sess. 6. can. 16. vbi dicitur: *Si quis magnum iudiciumque in finem perseverantia bonum &c. Ecce: bonum perseverantia vocatur magnum bonum. atque magnum bonum in ratione boni debet procedere ex affectu illius boni quæ bonum alteri est, cui illud volumus: ergo supponit Tridentinum Concilium quod bonum perseverantia detur ex benevolo affectu, quia bonum est illi cui datur. Minor propositio est omnium mentibus insita, & cam eleganter expresit Seneca c. 6. de Beneficijs. Itaque, inquit, non quid fiat, aut quid detur, sed quæ mente; quia beneficium non in eo quod sit aut datur, consitit, sed in ipso dantis aut facientis animo.*

502. Probatur 2. Testimonijs Sacra Scriptura, quorum aliqua admodum clara sunt, attenta Sanctorum Patrum interpretatione. Primum est Jo: 6. *Nemo potest venire ad me, nisi Pater meus traxerit eum.* Tractio hæc est vocatio efficax, quod vero ex speciali affectu tribuatur, exposuit S. Augustinus, dicens. *Trahitur ergo misericordis modis ut vellet, ab illo qui novit intus in ipsis hominum cordibus operari, non ut homines noientes credant, sed ut volentes ex noientibus fiant.* Secundus locus est ad Rom. 9. *Cujus vult miseretur, & quem vult inducat.* In quem locum S. Augustinus lib. 1. ad Simplicianum quæst. 2. prope medium, de reprobis sic ait. *Si vellet etiam ipsorum misereri, posset ita vocare, quomodo ipsis aptum esset, ut & moverentur & intelligerent, & sequentur: cum autem miseretur, sic eum vocat, quo modo scit ei congruere, viventem non respuat.*

503. Tertius locus est ad Eph. 1. *Elegit nos in ipso ante mundi constitutionem, ut essemus sancti & immaculati in conspectu ejus in Charitate, qui prædestinavit nos in adoptionem filiorum per Iesum Christum in ipsum, secundum propositum voluntatis sua in laudem gloriae gratiae suæ.* In quem locum S. Augustinus de Prædestinat. SS. c. 18. Non ergo, inquit, quia futuri eramus, sed ut essemus: nempe certum est, nempe manifestum est: ideo quippe tales eramus futuri, quia elegit ipsi prædestinans, ut tales per gratiam ejus essemus. & cap. seq. *Non quia credimus, sed ut credamus, elegit nos, ne priores illum elegisse dicamus, salisque sit, quod absit, non vos me elegistis, sed ego elegi vos: nec quia credimus, sed ut credamus vocamus.*

504. Eodem modo interpretatur illum locum S. Hieronymus his verbis. *Non enim ait Paulus: Elegit nos ante constitutionem mundi, cum essemus sancti & immaculati, sed elegit nos, ut essemus sancti & immaculati: hoc est, qui sancti & immaculati ante non fuimus, ut postea essemus.* Quartus locus est Joan. 4. *Hoc est voluntas Patris, ut omne quod dedit mihi,*

mihi, non perdam ex eo, sed resuscitem illud in novissimo die. In quem locum S. Augustin. de corrept. & grat. c. 9. post init. Hi, inquit, Christo intelligentur dari, qui ordinatus sunt in vitam eternam. ipsi sunt illi prædestinati, & secundum propositum vocati, quorum nullus perit: ac per hoc nullus illorum ex bono in malum vocatus finit hanc vitam, quoniam sic est ordinatus, & ideo Christus datus, ut non pereat, sed habeat vitam eternam.

509. Quintus locus est, ad Rom. 9, quo capite totus est S. Paulus in commendanda misericordia & dilectione speciali erga salvandos, quam potissimum declarat in exemplo Jacob & Esau, adeo ut hos duos fratres typum gesuisse Prædestinatōrum & Reproborum puteat esse de fide P. Tannenius hic, n. 18. sic ergo loquitur Apostolus. *Cum enim nondum nati essent, aut aliquid boni egissent aut mali (ut secundum electionem propositum Dei maneret) non ex operibus, sed ex vocante dictum est ei: quia major servies minori, sicut scriptum est: Jacob dixi, Esau autem odio habui.*

510. Ultimus locus est Matth. 24. vbi Christus loquitur de futura Tyrannide Antichristi, dicens: *sed proper electos breviabuntur dies illi. ne scilicet in errorem inducantur.*

Probatur Conclusio 3. Authoritate sanctorum Patrum, ac præsentim S. Augustini, quam in hoc puncto tanti momenti esse multi existimant, ut reprehendatur Catharinus, quod fassus sit, se à S. Augustino dissentire; quemque pro nostrâ sententia citant S. Thomas, Scotus, Albertus, Egidius Durandus. Verum de hac Authoritate aliquid amplius inferius dicam, nunc ejus verba referam, quæ pro nostrâ sententia communiter afferuntur.

511. Itaque libro de Prædest. Sanctorum c. 8. loquens de gratiâ efficaci, quam habent omnes qui veniunt ad Christum, sic ait. *Hæc gratia, quæ occulè cordibus tribuitur, à nullo duro corde refutatur, ideo quippe tribuitur, ut cordis duritia primius afferatur.* &c. 6. sic dixerat. Multi audiunt verbum veritatis, sed alij credunt, alij contradicunt; volunt ergo isti, volunt autem illi, quis hoc ignorat? sed cum alijs preparetur voluntas, alijs non preparetur, discernendum est quid veniat de Misericordia, quid de Iudicio. Lib. de concept. & grat. c. 7. *Quicunque ergo ab illa originali damnatione ista divina gratia largitate discreta sunt, non est dubium, quod & procureretur eis audiendum Evangelium, & cum audiunt, credunt, & in fide, quæ per dilectionem operatur in eis, quæ a misericordie operatus est eos, qui & elegit illos in Filio suo ante constitutionem mundi per electionem gratie: Si autem gratia jam non ex operibus, alioquin gratia jam non est gratia.*

512. Eodem lib. c. 9. *Quicunque in Dei prædictissima dispositione præserti, prædestinati, vocati, iustificati, sanctificati sunt, etiam nondum nati jam filii Dei sunt.* Ecce! quam pulchro ordine posuerit actus divinos, primo Præscientiam, nempe conditionatam: & directivam decreti prædestinationis 2. Decretum Prædestinationis. 3. Vocationem in tempore faciendam. 4. Justificationem consequentem. 5. Sanctificationem.

513. Vlterius c. 12. circa principium. *Nunc vero, inquit, sanctis in Regnum Dei per gratiam Dei prædestinati, perseverantia ipsa donatur.* & c. 13. Numerus ergo Sanctorum per Dei gratiam Dei regno prædestinatus, donata sibi etiam usque in finem perseverantia, illius integer perducetur. Ecce! quod S. Augustino perseverantia sit donum, & ex speciali Benevolentia erga prædestinatos conceatum.

514. Libro de bono Perseverantia c. 8. circa finem ait: *Ex duobus parvulis originali peccato pariter obstricatis, cur iste affumatur, ille relinquitur, & ex duobus etate jam grandibus impensis, cur iste ita vocetur, ut vocantem sequatur, ille autem aut non vocetur, aut non ita vocetur, ut vocantem sequatur, inscrutabilia sunt iudicia Dei.*

S. IV.

Solvuntur Objectiones quibus hæc specialis Benevolentia impugnatur.

515. Objicitur imprimis ex S. Scripturâ & Patribus, vbi sapienter videtur, gloriam non dari gratis, sed ex Meritis. *¶ Neque nos dicimus, gloriam dari gratis: sed, quando dicimus Prædestinationem esse Gratuitam, tò Gratias cadit supra voluntatem Dei, volentis nobis procurare gloriam per Meritam.* Ad hoc enim volendum nulla nostra Merita præcedentia illum inducebant. Itaque hujusmodi Testimonia sunt intelligenda de ipsa actuali executione, & secundum nostrum concipiendi modum, quo Decretum executionis concipiimus ut procedens ex visione Meritorum, v. g. Matth. 25. *Venite benedicti Patris mei, possidete paratum vobis Regnum à constitutione mundi, esuriri enim, & deditis mihi manducare.*

Ex S. Augustino præcipue objicitur ex libro 1. ad Simplicianum q. 2. vbi exponens illud ad Romanos 9. *Ut secundum propositum electio Dei maneret: sic concludit. Non tamen electio præcedit Justificationem, sed electionem Justificationis. nemo enim eligitur, nisi jam distans ab eo qui rejecitur.* Vnde quod dictum est: quia elegit nos ante constitutionem mundi: *Non video quomodo sit dictum, nisi prescientia.*

516. Hunc locum variè interpretantur Doctores, sed non satis accommodatè verbis S. Augustini. Mihi placet responsio Bellarmini & Fafoli, S. Augustinum scriptissime illum librum adhuc juvenem, ut ipse Augustinus testatur de Prædestinatione Sanctorum c. 4. & hanc suam doctrinam postea mutata lib. 1. retractat. c. 23. circa medium dicens: *Non dum diligenter quaesiheram, nec adhuc inveneram, qualis sit electio gratie, de qua idem dicit Apostolus. Reliquæ per electionem salva factæ sunt: quæ utique non est gratia, si eam merita nulla precedunt, ne jam quod datur, non secundum gratiam, sed secundum debitum reddatur potius meritis, quam donetur.* Deinde vero locum illum ad Rom. 9. prorsus contrario modo interpretatus est Ep. 105. & 106. vbi expresse electionem vocat electionem Gratiae, quæ non invenit eligendos, sed facit.

517. Neque refert, quod libro 2. Retract. cap. 2. mentionem faciat libri ad Simplicianum, & vehe-

L

& vehementer probet, quæ ibi scriptis de Gratia, nihil autem retractet. Nam, praterquam quod satis erat, id in primo libro adnotasse, ut jam retulimus, insuper bene observat P. Petavius lib. 9. c. 14. Non omnia quæ vtcunque alteri expli- caverat aut senferat prius ac postea, retractavit S. P. aut de eo lectorem monuit, sed illa ferè tan- tū, in quibus se errasse, aut minus Catholicè esse locutum animadverterat, cuiusmodi non fuit illa interpretatio electionis quæ objicitur.

§14. Hæc, ut dixi mihi dicenda videntur. Quod si quis hoc nolit admittere, potest S. Augustinum interpretari cum P. Elparza q. 31. ad 1. illud jam: non esse accipiendum presuppositum, in genere quasi causæ efficientis, sed formaliter, in genere causæ formalis, quatenus ipsa electio est discretiva electi à rejecto, & induciva merito- rum in vno, quibus caret alius, eadēmque est con- juncta virtualiter intrinsecè cum præscientiâ ab- solutâ hujus discriminis. Hanc interpretationem vtcunque recipiunt verba S. Patris, quod verò ex mente illius sit, vix credo.

§15. Potest etiam S. Augustinus interpre- tationem accipere ex Petavio, qui hunc ipsum lo- cum conatur in adverbarios retorquere. Potest denique cum Arrubale & Card. de Lugo explicari de Judicio comparativo; nam electio strictè ac- cepta videatur sonare actum Judicij, post examen vtriusque partis.

§. V.

Vtrum Prædestination facta sit cum Alligatio- ne ad certa Media.

§16. Ensunt est, Vtrum Prædestination ordinaria facta sit per talia Media, quæ, si homo per Scientiam Medium prævius efficeret respire, non fuisset prædestinatus per alia & alia media, sed reprobatus, ita ut econtra, qui defacto reprobi sunt, & vici fuissent bene vñsi medijs quæ defacto ac- ciperunt, ipsi quoque prædestinati fuissent: ac proinde vtrum in potestate hominis sit facere ut sit prædestinatus, sicut in ejus potestate est facere, ut Deus per Scientiam Medium viderit eum bene vñ- surum his auxilijs.

§17. Nolo autem disputationem instaurare de quibusdam eximijs sanctis, quos Deus ducere voluit per Extraordinaria Media ad summam sanctitatem, quibus concedit Card. de Lugo, Deum tanto affectu eis contulisse Media, ut, si cum his non fuissent cooperaturi, Deus alia & alia media adhibuisset.

§18. Deinde non est sensus quæstionis, quod Prædestinati debeant omnibus Medijs, quæ defacto accipiunt, bene vti: quis enim nescit, multos prædestinatos fuisse peccatores? sicut e- contra reprobi non omnia media respuunt, ut patet. Quæstio ergo procedit de collectione me- diorum & præsertim quæ ad finali perseveran- tiam disponunt, & sunt media ordinaria.

§19. DICO, Prædestinationem ordinariam factam esse cum alligatione ad certa & deter-

minata Media, quæ Deus solet per communem providentiam offerre, cum quibus si homo non fuisset vñsi cooperaturus, non propterea accep- set alia media, sed accepisset hæc eadem, sed ex decreto permisivo lapsus, & fuisset reprobatus. Hæc est mens Recentiorum communiter, & o- mnium eorum qui sentiunt cum Vasquez, & qui tenent prædestinationem (ut vocant) Mercenariam seu post prævisa merita, quorum argumentis hæc alligatio planè evincitur. Itaque

§20. Probo Conclusionem 1. Ex S. Scripturâ, in quâ sapientis aperitè dicitur, quod illi, qui defacto prædestinati sunt, si non fuissent vñsi medijs quæ accepereunt, & per quæ salvabun- tur, non accepissent alia media, sed fuissent reprobati; & econtra reprobi, si cum ipsis medijs essent operaturi, fuissent prædestinati: atque hæc est illa ipsa alligatio Prædestinationis, quam in præsentis conclusione tuerum. Ergo Conclusio est fundata in S. Scriptura.

§21. Probatur major ex Epist. ad Rom. in qua S. Paulus singulariter disputat de Prædestinatione, & quidem præcipue capite 8. & 9. Itaque cap. 8. cùm dixisset, nos esse filios Dei, & hæredes ejusdem, coheredes autem Christi, ne hoc Romani in sensu perverso acciperent, quasi ita esset illis decreta hæreditas, ut eā non posset quacun- que suā culpā frustrari, subiungit conditionem requiritam, & in eorum potestate positam, ad quam ponendam eoshortatur: Si tamen compatimur, ut & conglorificemur. Ecce! alligationem Prædestinationis ad compassionem, & quidem per media de facto offrenda: alioquin si senten- tia contraria vera esset, potuissent Romani dice- re Paulo: quid nobis denuntias hæreditatem solū conditionaliter, si compatimur? si enim compas- sio est necessaria, Deus vi prædestinationis eam procurabit quibuscumque tandem medijs, sive per hæc sive per alia, quod si non est necessariò requi- sita, non est eū tu illam exigas: si enim noli- mus compati, Deus per alia media dabit nobis hæreditatem, quia independenter ab illis deter- minatis medijs nos prædestinavit.

§22. Deinde capite 11. Paulus loquens de Gentilibus, qui in locum Iudaorum propter eorundem incredulitatem sunt electi: Vide inquit, bonitatem & severitatem Dei, in eos quidem, qui ceteri- derunt, severitatem, in te autem bonitatem, si perman- seris in bonitate; nam & tu excideris, & illi rursum, si non manferis in incredulitate, inferieris. Quibus verbis aperitè supponit S. Paulus quod in no- strâ potestate sit facere, ut fuerimus vel non fueri- mus inserti vel excisi, eo modo quo infra ex- plicabitur: ergo supponit, prædestinationem esse alligatum determinatis Medijs.

§23. Non minus clare loquitur S. Petrus in 2. Epist. c. 1. Satagit Fratres, ut per bona opera certam vestram vocationem & electionem faciatis. Qua- si diceret: si cum gratijs defacto acceptis coope- rabimini, facietis, ut fueritis electi. In contra- riâ sententiâ potuissent excipere dicendo: Qua- re lata-

re fatigamus, & solliciti simus? Deus vi sui primi & ab soli decreti tenetur nobis feligere gratias efficaces: quod si praefentes tales non sunt, alias dabit: quare cura certificandi nostram electio- nem non pertinet ad nos, sed ad Deum. S. Petrus vero significavit, electionem esse incertam, non quod non jam sit praewisa & decreta, sed quod ad nos, quatenus non cooperando possumus facere, ut non praefuisse talis electio.

524. De eadem incertitudine loquitur S. Joan. Apoc. 3, Tene quod habes, ne aliis accipiat corona tuam. Item S. Paulus ad Romanos 11. Tu fide- fui; noli alium capere, sed time, ne forte nec tibi parcat.

525. Probatur Conclusio 2. Ex Patribus.

Et imprimis est illud vulgatum S. Augustini: Si non es praedestinatus, fac ut praedefineris. Idem si- gnificat quod dicit tract. 26. in Jo: Semel accipe, & intellige: Si non traheris, ora ut traharis. per Traditionem autem intelligit Praedestinationem.

526. Idem S. Augustinus vel potius Prosper ex Sententia S. Augustini ad objectiones Vincen- tianas a. 12. sic habet. Hi, de quibus dicitur, ex nobis exierunt, sed non erant ex nobis; si enim fuissent ex nobis, manifissent utique nobiscum; voluntate exie- runt, voluntate cedierunt: & quia praesciti sunt ca- fari, non sunt praedestinati; essent autem praedestinati, si sunt reversi, & in sanctitate ac veritate mansuri: ac per hoc praedestinatio Dei multis est causa standi, nemini est causa labendi. Quibus ultimis verbis innuit S. Prosper solutionem vulgaris illius objec- tionis, quod praedestinatio gratuita praebat an- sum corpori & locordia: respondet inquam, hoc non esse verum, quia per locordiam faciunt, ut fuerint praesciti caluri cum ipsis auxiliis, & con- sequenter non fuerint praedestinati.

527. Idem S. Prosper in response 3. ad capitulo Gallorum, qui vehementer virgebant illam objectionem contra gratuitam praedestinationem S. Augustini, sic ait. Non ex eo necessitatem perendi habuerunt quia praedestinati non sunt, quia tales futuri ex voluntaria prævaricatione praesciti sunt. Et response 7. Quia illos ruinosos propriis ipso- rum voluntate praescivit, ob hoc a filiis perditionis nulla praedestinatione secerit.

528. Denique S. Augustinus Ser. 1. de S. Stephano pronuntiat: quod si Stephanus pro la- pidantibus non orasset, Ecclesia Paulum non haberet, ergo salus & gloria S. Pauli fuit alligata o- tationi S. Stephani.

S. Damascenus dialogo contra Manichæos in fine: Quocirca, ait, bona agere, & boni effici contendamus, ut in eorum numero simus, quos Deus fore bonos prenoverit, atque ad vitam præordinavit.

529. Probatur Conclusio 3. Rationibus. Et quidem Cardinalis de Lugo, bene eam probat ex communi sensu fidelium, quoties enim dicimus, & nemo judicat imprudenter dici. Si hic vel ille non fuisset factus Religiosus, periret: si hic vel ille operarius in India non fuisset, multi infan- tes ab eo Baptizati non fuissent salvati, sed sine Baptismo mortui: nisi hic vel ille hunc con- cionatorem audiisset, non fuisset conversus: nisi

factus fuisset aegre, non respuisset: nisi hic factus esset reus capitalis supplicij, & sic ad mortem di- positus, in suis flagitijs periret. In his omnibus supponitur salus alligata determinatis medijs.

530. Declaramus rem in exemplo. Sunt duæ puellæ stupro impregnatae; ambæ volun- tuos infantes occidere, & occidunt, altera tamen earum prius baptizat, altera ex malitia non baptizat: quis non indigneatur huic, quod infantem suâ salute privaverit? atqui Suarezio indignanti respondere posset puella: quid irasceris? infans non fuit praedestinatus, alioquin Deus vi primi decreti absoluti, quod tu doces, de alio salutis medio prospexisset.

531. Probatur Conclusio 4. Sententia con- traria præbet ansam corporis & locordia in salu- te procurandâ; facient enim homines hoc dilem- ma. Vel sum praedestinatus, vel non. si non sum praedestinatus, frustra me fatigo, non enim potero facere, ut Deus illum affectum erga me habuerit, quem defacto habuit erga solos & omnes praedestinatos, & sine quo nemo salvabitur. Si vero sum praedestinatus, tunc etiam cum praes- tenti gratia non cooperer, Deus vi primi decreti necessitatum prævidere alio modo, ut perveniam ad gradum gloriae mihi independenter ab hoc me- dio praedestinatum.

532. Respondent adversarij. 1. Hoc ar- gumento uti Vasquezum & ejus sequaces ad pro- bandam praedestinationem post praewisa merita: ergo & nobis solvendum erit.

Sed contra: hoc argumento plus non pro- batur, quam alligatio ad certa media, & ideo dixi supra, Vasquezum in re ipsa à nobis non dissentire, quatenus admittit decretum benevolentia, & virtualem praedestinationem ante praewisa merita, cum alligatione ad certa media; quamvis à nobis differat, quatenus huic decreto superaddit aliud decretum executionis gloriae, procedens ex Visione meritorum; & hoc decretum illi placet vocare praedestinationem formalem: Nos autem malumus cum scriptura & Patribus decretum be- nevolentia vocare Praedestinationem, quæ est disensiens in modo loquendi.

533. Respondent adversarij. 2. hoc argu- mentum fuisse à Semipelagianis Massiliensibus etiam S. Augustino objectum. Ita est: & hoc ideo, quia malè intellexerunt Sententiam S. Au- gustini, nempe in sensu adversariorum, quasi Praedestinatio fieret per decretum praescindens ab omni determinato medio, nec esset in potestate nostra, facere ut fuerimus praedestinati, scilicet si cum praesentibus auxiliis cooperaremur. Hoc colligitur ex ipsissimâ response S. Augustini de bono Perseverantia c. 15, in hac verba: Ita ita nos in confitenda DEI gratia, id est, quæ non secun- dum merita nostra datur, & à confitenda secundum eam Praedestinatio Sanctorum detergere non debet, sicut non deterremur à confitenda præscientia DEI, si quis de illa populo sic loquatur, ut dicat: sive nunc recte vivatis, sive non recte, tales vos eritis postea, quales vos DEVS futuros esse præscivit, vel boni si bonos, vel mali si malos.

L 2 punquid

nunquid enim, si hoc auditio nonnulli in torpore sanguinemque vertantur, & à labore proclives ad libidinem post concupiscentias suas eant, propterea de praesentia DEI falsum putandum est esse quod dictum est? Ex quibus verbis sic argumentari licet. S. Augustinus comparat Prædestinationem cum Praesentia DEI in ordine ad hoc, quod sicut hæc non infert necessitatem antecedentem, ut quis v. g. sit bonus, & consequenter nec torpore inducat apud prudentes, esto sit praesentia infallibilis, ita nec Prædestinatione gratuita: atqui ideo Praesentia nec necessitat, nec infert torpore, quia in nostra potestate est facere, ut non præsicerit Deus, prout nobiscum adversarij docent: ergo ut sit bona paritas, debet secundum S. Augustinum etiam in nostra potestate esse facere, ut non fuerimus prædestinati: atqui hoc non potest fieri, nisi prædestinatione fuerit alligata certis medijs: nam in sententia contraria etiam ego cum his medijs nolim bene operari, facio quidem ut hac media Deus non potuerit per decretum executionis decernere, at verò non facio (in adversariorum sententia) quominus Deus decreverit salutem independenter ab his determinatis medijs: adeoque adhuc manet primum decretum obli- gans Deum ad exquirienda alia media & auxilia: ergo adhuc maneret anfa vechementissima torporis. In nostra verò sententia res est expedita: nam sicut in potestate mea est, facere, ut Deus me non præviderit bonum futurum, ita etiam in potestate mea est facere, ut Deus per hac determinata media me non potuerit prædestinare, & defacto non prædestinaverit, cum nolit dare alia media.

534. Respondent adversarij. 3. directe, & dicunt. Imo verò vnuquisque ita debet cum timore ac tremore salutem suam operari, ut in divina misericordia sperare possit ac debeat, se esse vnum ex electis.

Sed contra 1. In nostro argumento non fecimus hanc consequentiam: ergo homo non debet operari bene, ut possit sperare se esse prædestinatum. Fatemur enim, quod adhuc deberet bene operari, etiam si certissimus esset de sua prædestinatione; immò etiam si sciret se reprobum esse: de hoc non est controversia: sed nostra consequentia est hæc: ergo si homo fuit prædestinatus eo modo quo volunt adversarij, etiam non operetur cum ipsis auxilijs, dabuntur illi alia: si verò non est prædestinatus, etiam cum ipsis operetur, non propterea efficiet, ut DEUS habuerit illum illimitatum effectum, sine quo defacto nemo salvus fit. Hæc consequentia ab adversarijs negari non potest: eā autem concessa vltius inferimus: ergo homo per se inclinatus ad torpore hinc ansam arripiet, & pronus erit ad statuendum secum: nolo jam hoc opus mortificationis facere, quia nihilominus ad illum gradum beatitudinis perveniam ad quem sum decreto absoluto prædestinatus. sicut, qui sciret se reprobum esse, vechementissime impelleretur ad indulgendum genio, semper enim cogitaret: etiam si hic & nunc abstineam ab illicitis, nihilominus tandem ad eas poenas damnabor ad quas sum reprobatus, quia non

possim facere, ut Deus absoluto decreto (sine quo nemo salvus fit) me voluerit salvare.

535. Contra 2. Si ideo debemus cum præsentibus medijs operari, ut possim ac debemus sperare, nos esse prædestinatos: ergo hæc spes debet niti hac veritate. Si bene ftero operatus cum ipsis medijs, est signum me esse prædestinatum, sin minus, est signum me non esse prædestinatum: atqui hac proposicio supponit Prædestinationem esse alligatum his medijs: ergo responsio adversariorum incidit in nostram sententiam. Probo minorem. Si enim prædestinatione non est alligata, tunc etiam si non operer cum his auxilijs, non propterea est signum reprobationis: adhuc enim postea per alia media salvabor, prout multi scelerati tandem salvantur.

536. Contra 3. Quid juvat timor & tremor? etiam si enim timeam & tremam, non propterea efficaciam, ut me Deus cum illo univerali & amplio affectu prædestinaverit. Quodli timor iste & tremor est signum prædestinationis, de hoc ipso signo reddit argumentum. Vel enim hoc signum est necessarium ut Prædestinatione fortatur effectum, vel non. si non est necessarium, potero etiam sine illo sperare salutem & prædestinationem. si verò est necessarium, Deus vi si primi decreti, quod tu ponis, tenetur mihi hoc signum procurare, & certò procurabit, sive jam sive postea.

537. Probatur 5. In sententia adversariorum non minus videtur Deus positivè reprobare & excludere illos, qui non salvantur quam prædestinare eos qui salvantur. consequens non est admittendum, quia pugnat cum sincero affectu salvandi omnes: ergo &c. Probatur sequela. Sicut enim per adversarios vi primi decreti debet Deus salvandis feligere media efficacia, ita deberet reprobis feligere de industria media inefficacia: sed hoc est positivè excludere: ergo &c. Majorem sic declaro.

538. Vel Deus, si vidisset per Scientiam Medium auxilium quod defacto dedit Iude ad agendam pœnitentiam, vel, inquam, si vidisset illud futurum efficax, nihilominus illud dedisset, vel non dedisset: si dedisset: ergo tunc Iude fuisse prædestinatus, sed cum alligatione ad hoc auxilium: unde ergo habent adversarij, quod defacto nemo ita salvetur, prout illi assertur? si non dedisset, sed aliud inefficax substituisset: ergo Deus per industria se legit Iude auxilium inefficax quæ tale. cur enim alioquin illud negasset, si vidisset efficax? quæ alia fuisse ratio negandi, nisi efficacia? nam omnia cætera ponimus eodem modo se habere esse ne hoc sincerè desiderare pœnitentiam Iude?

§. VI.

Solvuntur Objectiones quæ sunt contra Prædestinationem alligatum certis Medijs.

539. Objic. 1. Quicunque vult efficaciter Media propter finem, vult priùs & principalius ipsum finem, & in hoc habet maximè locum; Propter quod vnumquodque tale, illud magis tale, sed Deus vult

us vult auxilia efficacia propter gloriam: ergo vult prius & principalius ac magis gloriam: ergo vult gloriam per decretum præscindens à medijs: ideo enim dicit finis Magis volitus quam media quia media solum volumus, in quantum finis alius obtinere non potest: cum ergo Deus possit gloriam aliter obtinere quam per hanc determinata media, sequitur, quod si hæc media videret inidonea, alia & alia eligeret, vt finem principaliter intenit obtinere.

540. **¶ 1.** Argumentum plus probare, quam intendant adverfarij: probaret inquam, quod per primum decretum gloria non intenderetur formaliter vt Merces seu vt præmium, quod tamen adverfarij admittunt. Meritum enim est medium ad gloriam in fœspectatam: ergo si omne medium debet eligi in posteriori signo post intentionem illius ad quod est medium, deberet Deus in priore signo solum gloriam intendere, & in posteriori meritum, adeoque deberet in priore signo non solum præcindere ab hoc vel illo determinato medio, sed etiam deberet præcindere ratione mercedis, & gratuita donationis. Fata-
dam ergo et adverfarij, aliqua media ita esse media ad aliquid habens rationem finis, vt simul sit etiam pars illius finis qui principaliter intenditur, co quod ex ipsa coniunctione medij cum fine, resulat specialis amabilitas in objecto; hu-
iusmodi est gloria in ratione premij & mercedis, & quæ talis obtinenda cum sollicitudine & per-
iculo excedit: quem finem Deus non obtinet, si prædestinaret decretu vel omnino præscindente à meritis, vel univerſaliter respectu omniū amplissimo, semper providendi omnibus media efficacia.

541. Respondeatur. **2.** directè distinguendo maiorem. Loquendo de medijs, quæ sunt pars Media, transeat, loquendo de medijs habentibus simul rationem finis seu complementi finis, nego maiorem, & eodem modo distinguam minorem, negatur consequentia.

542. Dixi: *Transeat*. Nam in Deo specialiter repugnat distinctione virtualis intrinseca inter decretum finis, & electionem mediorum, quo-
cumque modo se habeant media, vt supra ostendimus, & huc non spectat.

543. Replicabis. Tametsi Dei Decretum individualiter feratur in gloriam & merita, possumus tamen nostro concipiendi modo præcindere Tendentiam Dei in gloriam à Tendentia in merita: ergo sub tali nostro conceptu jam intellegitur in primo signo intentio gloriae præcisæ Tendentia in merita: ergo Tendentia in merita erit in signo posteriori. **¶ 2.** Negando hanc ultimam consequentiam. Aliud est, quod ego præcindam vnam tendentiam ab alia, & aliud, quod ipsa intentio Dei præscindat vnum ab alio. sic possum ego intendere iter Romanum pedestre quæ tale, quia specialiter placet pedestre iter: quo casu non intendo iter Romanum præscindendo à pedestri vel equestri; quamvis alius posset vnam tendentiam ab altera præcindere.

544. Objicitur **2.** Si Prædestinatio est alli-
gata certis medijs ad communem providentiam speccantibus, ita vt in potestate reproborum sit fa-
cere, vt fuerint etiam ipsi prædestinati, & econtra; non appetat amplius illa specialis benevolentia exerceita erga prædestinatos, quam tamen supra-
asseruimus. Probatur sequela. Si enim Deus eas-
dem gratias quas defacto dat, adhuc dedisset, si non fuissent viva efficaces, signum est, quod non dederit ideo, quia sunt efficaces, sed ab hoc ab-
straxerit. Deinde in nostra Sententia non appa-
ret, cur dicantur à S. Augustino inscrutabilia ju-
dicia Dei in prædestinatis his pra illis, si Deus
aque paratus fuit prædestinare illos, & reprobare
hos & si prædestinavit cum alligatione ad certas
gratias: sic enim facile redditur ratio, cur isti
fuerint pra illis prædestinati, nempe quia isti co-
operaturi videbantur, non illi.

545. **¶ 2.** Specialem benevolentiam cum generali providentia coniunctam confidere in hoc, quod Deus, etiam supposita Scientia Medijs
de horum & non illorum consensu sub conditione
futuro, adhuc liberrimè, ex mero beneplacito,
dederit & elegerit hunc ordinem & seriem gratia-
rum, quam vidit profuturam nobis, & quidem
ideo, quia vidit profuturam nobis, cum tamen
eadem libertate potuisset alium ordinem eligere,
qui profuisset alijs & non nobis. Cur autem po-
tius dederit hunc ordinem gratiarum quam alium,
hoc enimvero est arcanum, & inscrutabile Judi-
cium Dei, qui potuisset dare talem ordinem gra-
tiarum, quo vidisset omnes salvandos.

546. Neque refert, quod Deus hunc ordi-
nem dedisset, etiamsi isti per ipsum salvi non
essent: per hoc enim ostenditur quidem, quod
adæquatus finis à Deo intentus non fuerit salus
horum præ salute illorum: cum hoc tamen stat,
quod Deus verè & tanquam finem intenderit sa-
lutem horum, sicut licet æger adhuc sumeret me-
dicinam A. etiamsi dulcis non esset, amore sanita-
tis, si tamen advertat esse simul sanam & dulcem,
potest simul etiam intendere gustum dulcedinis.

547. Porro quod hæc sit benevolentia spe-
cialis, licet non sit specialissima, qualem asserit
Suarez, inde patet, quia non est generalis, sicut
est illa, quæ ordinem gratiarum omnibus pro-
futurum elegisset.

548. Denique Deus conjungendo hanc
specialem benevolentiam cum generali provi-
dentiæ, præcidiere voluit Iude omnem causam ex-
postulandi: conquerenti enim, cur Deus non e-
legerit alium ordinem sibi quoque profuturum,
repondebitur: in tua potestate erat cooperari
hunc ordinem, quod si fecisses, non propterea ordo
mutatus in alium fuisset, sed pari benevolentia
affectu in tui ac Petri gratiam collatus fuisset.
Quod autem Deus hunc ordinem præ alio ele-
git, tua non interest nisi culpâ tua.

549. Dices S. Augustinus videtur multo
specialiorem benevolentiam in Deo erga præ-
destinatos agnoscere, talem nempe, vi cuius, si præ-
sentia auxilia non fuissent efficacia, alia procu-
rasset:

raſſet: Alioquin cur feciſſet diſcriben inter hominum & Angelorum prædestinationem? cur in defendendā æquitate prædestinationis & reproba-
tionis hominum recurriſſet ad malfam perditionis? cur illa Apoſtoli verba: *Deus vult omnes homines ſalvos fieri*; non de quadam generali voluntate conditionatā, vt communiter alij, ſed de voluntate abſoluta efficaci, adeoquē de ſolis prædeſti-
natis interpretatus eſſet libro de corrept. & grat. c. 14. dicens, eſſe intelligenda de generibus ſin-
gulorum, non de ſingulis generum, alioquin nul-
lus excludetur ē cælo, cum nemo illius volun-
tati poſſit refiſſere.

550. Fateor, hæc diſſicilia eſſe, & mihi non occurrere, quā ratione cum illis quæ ſupra pro alligatione Prædestinationis ad certa auxilia ex eodem S. Patre ejusque ſincero interprete Proſpero reſtuli, conciliari poſſint: ob qua etiam doctiſſimus & in Patribus veratiſſimus Petavius lib. 10. ſincere fatetur, ſe in hoc punclo ad Auguſtino recedere: *quod, inquit, nonnulli nimium ve-
rentes, ne illius opinioſis defertores haberentur, maluerunt interpretes eſſe non boni, vt ei invito ac repugnan-
ti opinioſi alteram inducerent.* Poſtea ex Caleſtino Papa oſtendit, lictum eſſe, in hac Scholastica controverſia à S. Auguſtini placitis recedere. Quidquid autem de hoc ſit, & vtrum S. Auguſtinus aliqua dixerit, ex quibus aliud per bonam conſequentiā deduci poſſet; mihi ſatis eſt, opinioſem noſtram clarioribus ejusdem verbiſ ſuifſe comprehenſam, & tandem à S. Proſpero contra Maſſiliensē aſſertam.

551. Objicitur 3. Ex noſtra doctriña ſequi-
videtur, dari ex parte hominis cauſam totius prædestinationis, quia nempe in poſteſtate homini-
nis eſt facere, vt fuerit prædeſtinatus, nempe per conſenſum conditionatē futurum: hoc autem eſt contra communem Theologiam; nam vni-
verſim, paucis antiquis exceptis, negant Theologi, ex parte hominis præcedere aliquam cauſam vel diſpoſitionem, aut conditionem motivam, cuius inuita Deus ponat decretum Prædestinationis ad primam gratiam. immo hic videtur fuifſe error Maſſiliensium Semipelagianorum, quem Eccleſia cum S. Auguſtino dammat.

552. 4. Negando ſequelam. Nihil enim videt Deus ex parte hominis, quod habeat ratio-
nem cauſæ motivæ per modum meriti, vt homo ad gratiam & gloriam prædeſtinetur. Cum hoc tamen bene ſtat, eſſe in noſtra poſteſtate facere, vt facta hypotheſi, quod Deus datus ſit hunc ordinem auxiliorum, ſimus per illum prædeſtinati.

553. Hoc vt recte perciptiatur, duo diſtinguienda ſunt, quæ in Prædestinatione includuntur. Scilicet, *Voluntas dandi hæc auxilia;* &: *Voluntas per hæc auxilia ſalvandi.* quæ duo plurimum diſſerunt: quia primum poſſet eſſe volitum ſine ſecundo, ſi nimis ſit auxilijs non cooperare-
mur. In noſtra poſteſtate non eſt facere, vt Dei ſervi deſernat dare hæc auxilia: Nam quo-
cumque noſtro conſenſu ſub conditione præviſo vt futuro, pouiſſet adhuc D e i s ſumma libertate

nolle dare hæc auxilia, ſed alia, quæ non pre-
viſit fore efficacia: ergo abſolute non eſt in noſtra poſteſtate facere, vt fuerint prædeſtinati. At-
men, cū in noſtra poſteſtate ſit facere, vt Dei ſervi hæc auxilia viderit forte efficacia, conſequenter in noſtra poſteſtate eſt facere, vt Dei ſervi per hæc auxilia nos poſſit prædeſtinare: ac denique, ſuppoſito quod velit dare hæc auxilia in noſtrum do-
num quantum valent, eſt in noſtra poſteſtate facere, vt ea dando nos prædeſtinat. In hoc ſenſu, & non in priore, dicitur Prædeſtinatio eſſe in noſtra poſteſtate, vt cum S. Proſpero ſuperius rela-
doſent Molina, Valentia, Arrubal, Granadus, Lugo Arriaga, Pallavicinus, Eſparza, Aldrete. Arriaga tamen diſp. 37. n. 13. & 14. viſupat modum loquendi ſingularem, dicens, nos incipere Prædeſtinacionem quā parte diſſert à Reprobatione, quod mihi non placet: Tum quia inde inferi-
videtur, quod prædeſtinati ſeipſos à Reprobatione diſcernant contra id quod dicit Apostolus: Tum quia in obiecto prædeſtinacionis nos quidem po-
nimus aliquid, nempe conſenſum ſub conditio-
ne futurum, per quem diſſert ab obiecto Reprobationis; verū, obiectum prædeſtinacionis non eſt Prædeſtinatio. Itaque Prædeſtinatio diſſert à Reprobatione per affeſtum ſpecialis benevolen-
tia: hunc autem affeſtum nos non incipimus, ſed ſolū ponimus id, quod requiriſſit, vt talis affeſtus poſſit circa hæc auxilia versari: ergo Prædeſtinacionem non incipimus, immo nihil pro-
tius illius ponimus.

554. Illud tamen advertere placet cum P. Arriaga: Auxilia & Inspirationes illas bonas, quibus etiam prædeſtinati ſapè non cooperantur, adeoquē non conducent ad ſalutem & gloriam au-
gmentum, illas, inquam, non eſſe effectus prædeſtinacionis formaliter quā talis, quia non ordi-
nantur vt Media efficacia ad finem prædeſtinatio-
nis.

555. Hinc autem obiter confirmari poſt noſtra Sententia, de alligatione Prædeſtinacionis ad certa media. Qui enim hanc alligationem negant, quod totum gloria gradum negant, afferentes Deum in primo ſigno certum gradum gloria decreviſſe, five per hæc five per alia media procurandum. Hoc autem non videtur poſſe di-
ci. Certum enim eſſe exiſto, quod li prædeſtinatus fuifſet cum auxilijs, quæ defacto reſpuit, cooperaturus, majorē gloria gradum conſequeretur; & Deus illi eadem auxilia tanto libentius daret, & quidem ex affeſtu majoris gloria, ergo ille major gradus gloria fuifſet alligatus his me-
dijs: ergo quando prædeſtinatus defacto co-
operatur cum alijs per quæ conſequitur majorē gloria, ita eam conſequitur, vt non fuifſet con-
ſecuturus, ſi non fuifſet cooperaturus: ergo ille major gradus gloria eſt alligatus determinatiſ me-
dijs: ergo idem rectius dicitur de tota gloria,
qua adversarij non patiuntur fieri
diſcriben.

LIBRI